

ΑΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Υπό Π. Ν. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ

Υποδιευθυντοῦ Προϊσταμένου Ὑπηρεσίας Marketing τῆς Ἴζόλα

Τὸ εἰς εὐρειαὶν κλίμακα λειτουργοῦν σύστημα τῶν πωλήσεων διὰ δόσεων εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ εἰς τὰς διαφόρους δυτικοευρωπαϊκὰς χώρας, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, κατέκτησε τὴν ἑλληνικὴν ἀγορὰν.

Ἡ πώλησις διὰ δόσεων πέραν τοῦ ὅτι προσφέρει κοινωνικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν καταναλωτὴν ἐκείνον, ποῦ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀγορὰν ἑνὸς διαρκοῦς καταναλωτικοῦ ἀγαθοῦ, ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ συνόλου τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων, ὑποβοηθεῖ τὴν ἐπίλυσιν προβλημάτων διαθέσεως καὶ παραγωγῆς, πρᾶγμα ποῦ ἀπολήγει πρὸς ὄφελος γενικώτερον τῆς οἰκονομίας.

Ἐὰν ἐξέλειπε τὸ σύστημα τῶν πωλήσεων μὲ δόσεις, τὸ ὁποῖον, διὰ τῆς μείωσεως τῆς σημασίας τῆς τιμῆς συντελεῖ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς καταναλώσεως, θὰ ἐπήρχετο ἀναμφιβόλως πτώσις τοῦ ἐπιπέδου τῶν συναλλαγῶν καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ ἐμειώνετο ὁ βαθμὸς ἐπικερδοῦς λειτουργίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω, αἱ πωλήσεις διὰ δόσεων, προσαρμοζόμεναι πρὸς τὰ προβλήματα τῆς παραγωγῆς, εἰδικώτερον πρὸς τὰ ἐκ τῆς ἐποχικότητος τῆς καταναλώσεως προκύπτοντα τοιαῦτα, διευκολύνουν τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας τῆς βιομηχανίας. Περιττὸν δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ ἐκ τοῦ συστήματος τῶν πωλήσεων τούτου, εἰδικώτερον διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν ὀφέλη, ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἀλύσεως εὐνοϊκῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ ὄλων σχεδὸν τῶν συνολικῶν οἰκονομικῶν μεγεθῶν, ὡς τὸ εἰσόδημα, ἡ ἀπασχόλησις καὶ αἱ ἐπενδύσεις καὶ ἐνδεχομένως εἰς τὴν ἔνεκα τῆς ὑποκαταστάσεως τῶν εἰσαγωγῶν ἐξοικονόμησιν συναλλάγματος, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς μελέτης τῶν σχετικῶν στοιχείων ἐπὶ τῶν πωλήσεων τῶν οἰκιακῶν συσκευῶν ἐν Ἑλλάδι.

Παρὰ ταῦτα, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, διατυποῦνται ἀπόψεις, ἀδικαιολόγητοι κατὰ τὴν γνώμην μας, αἱ ὁποῖαι ἢ συνοδεύουν ἢ προκαλοῦν τὴν ἀνησυχίαν τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς νομισματικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς ἐν Ἑλλάδι, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν κλίματος προσκειμένου πρὸς τὸν περιορισμὸν τοῦ συστήματος τῶν δόσεων.

Ἐν πρώτοις, ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἀΐξις τῆς καταναλώσεως, ἡ προερχομένη ἐκ τῆς ἀξίσεως τῶν εἰσοδημάτων, καταλήγει εἰς ἀΐξεις τῶν εἰσαγωγῶν καὶ εἰς τὴν ὡς ἐκ τούτου ἀΐξιν τοῦ πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν διαρρέοντος ξένου συν-

αλλάγματος. Ἐπίσης υποστηρίζεται ὅτι αἱ ἐν λόγῳ εἰσαγωγαὶ διευκολύνονται διὰ τῆς διοχετεύσεως κεφαλαίων ἐκ τῶν παρεχομένων πρὸς τὴν βιομηχανίαν καὶ ἰδίως τὴν βιοτεχνίαν πιστώσεων πρὸς τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οἱ ἀρμόδιοι ἀδυνατοῦν νὰ συλλάβουν εἰμὴ μόνον, ὡς λέγουν, διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς τελικῆς καταναλώσεως τῶν διαρκῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ὁποίων αἱ ἀνωτέρω πιστώσεις χρηματοδοτοῦν.

Ἐν προκειμένῳ, πιστεύομεν ὅτι ἡ ἐξαγωγή συναλλάγματος διὰ τὴν εἰσαγωγὴν κατηγοριῶν τινῶν διαρκῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, δὲν δικαιολογεῖ, κατὰ τὴν γνώμην μας, τὴν λήψιν μέτρων περιοριστικῶν τῶν διὰ τοῦ συστήματος τῶν δόσεων πωλήσεων. Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν δὲν ἀντιμετωπίζομεν πρόβλημα ὕψους τῶν ἀποθεμάτων μας εἰς ξένον συναλλάγμα, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐλαχίστη ἐξοικονόμησις συναλλάγματος δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς υἰοθετήσεως τοιούτων μέτρων ἐὰν μάλιστα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν : 1ον, ὅτι τὸ ὕψος τῶν εἰσαγομένων «εἰδῶν πολυτελείας» βᾶσει στοιχείων τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ ἀντιπροσωπεύουν ἠλιγώτερον τοῦ 6% τοῦ συνόλου τῶν εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν αὐτοκινήτων I.X.) καί, 2ον, ὅτι αἱ εἰσαγωγαὶ τῶν εἰδῶν οἰκιακῶν συσκευῶν λ.χ., παρὰ τὴν παρατηρουμένην σημαντικὴν ἐτήσιαν αὔξησιν τῆς συνολικῆς ἐν τῇ χώρᾳ ζητήσεώς των, μειοῦνται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἔνεκα τῆς ἐκ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς καλύψεως ταύτης.

Οἱ ἀνησυχοῦντες ἀναφέρουν ὅτι αἱ πωλήσεις διὰ δόσεων, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦν προεξόφλησιν μελλοντικοῦ εισοδήματος τοῦ καταναλωτοῦ διὰ τῆς ἀναλήψεως ὑποχρεώσεων πληρωμῆς ὑπ' αὐτοῦ, ἐμπερικλείουν κινδύνους διὰ τὴν οικονομίαν. Πράγματι, αἱ πωλήσεις διὰ δόσεων δύνανται, ἐφ' ὅσον αἱ ἔνεκα τούτων πιστώσεις εὐρίσκωνται εἰς ἐξαιρετικῶς ὑψηλὸν ἐπίπεδον νὰ ἐνισχύσουν μίαν ἐξ ἑτέρων λόγων (αὔξεις ἀνεργίας, μείωσις εισοδήματος κ.λ.π.) ἀρξάμενην οικονομικὴν ὑφεσίαν, ἢ διὰ τῆς διογκώσεως τούτων, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πλήρης ἀπασχόλησις τῶν συντελεστῶν παραγωγῆς, νὰ δημιουργήσουν πληθωρικὰς πιέσεις. Γνωρίζομεν ὅτι εἰς τὴν Ἀμερικὴν αἱ ἐν λόγῳ πιστώσεις ὑπερβαίνουν συνήθως τὸ ἐτήσιον ἐθνικὸν εισόδημα τῆς χώρας ταύτης καὶ ὅτι τοῦτο δὲν φαίνεται νὰ προκαλῆ ἰδιαιτέραν ἀνησυχίαν εἰς τοὺς ἀρμόδιους οικονομικοὺς ἐγκεφάλους. Ποῖον ὅμως τὸ ὕψος τούτων ἐν Ἑλλάδι καὶ ποῖον τὸ ἐπίπεδον τῶν καταναλωτικῶν πιστώσεων, πέραν τοῦ ὁποίου ἐνδείκνυται ὅπως αἱ ἀρμόδια κρατικὰ τραπεζικὰ ἀρχαὶ ἐπέμβουν διὰ τὴν περιστολήν των, διὰ τῆς υἰοθετήσεως τῶν καταλλήλων περιοριστικῶν μέτρων ;

Ὑπάρχει ἀρμόδια δημοσία ἢ τραπεζικὴ ὑπηρεσία, ἡ ὁποία δύναται νὰ μᾶς εἶπῃ ὅτι αἱ καταναλωτικαὶ πιστώσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀνέρχονται εἰς X δισεκατομμύρια δραχμὰς καί, νὰ μᾶς πείσῃ, ὅτι τοῦτο εἶναι ἐπικίνδυνον ; Μήπως παρασυρόμεθα ἀπὸ θεωρίας ἀφιστάμενοι τῆς ἐλληνικῆς πραγματικότητος ;

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δίδεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὁ βασικώτερος παράγων, ποὺ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τῶν διαρκῶν ἀγαθῶν εἶναι τὸ σύστημα τῶν δόσεων. Αἱ δόσεις εἶναι πρᾶγματι στοιχεῖον ἐνισχυτικὸν τῆς αὔξεως τῆς καταναλώσεως, δὲν δύναται ὅμως νὰ ληφθῶν ὑπ' ὄψιν ἄνευ τῆς συσχετίσεώς των

μὲ τὸ διαθέσιμον εισόδημα τοῦ καταναλωτοῦ, σημερινὸν ἢ ἀναμενόμενον. Πέραν τῆς ὑπάρξεως τοῦ συστήματος τῶν δόσεων, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἶναι ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ δυνατότης τοῦ καταναλωτοῦ νὰ ἐπωμισθῇ περισσότερα χρέη. Δὲν πιστεύομεν ὅτι ἡ καθαρὰ αὔξησης τῶν πιστώσεων ἐκ τῶν ἀγορῶν μὲ δόσεις, εἶναι δυνατόν νὰ ὑπερβαίῃ συνεχῶς τὸν ρυθμὸν αὔξεως τοῦ εισοδήματος τοῦ καταναλωτοῦ, εἰδικώτερον τοῦ Ἑλληνοσ, τὸν ὅποιον χαρακτηρίζομεν ὡς συντηρητικόν. Πιστεύομεν, ὅτι ἔστω καὶ ἂν ἐν ἔτος χαρακτηρισθῇ μὲ μίαν ταχεῖαν αὔξησην τῶν ἀγορῶν μὲ δόσεις, τοῦτο, ἐπειδὴ ἀκριβῶς δημιουργεῖ ἀπαιτήσεις ἐπὶ τοῦ εισοδήματος τοῦ ἐπομένου ἔτους, ἐνεργεῖ ἀνασταλτικῶς ἐπὶ τῆς ἀναλήψεως νέων ἐξ ἀγορῶν μὲ δόσεις ὑποχρεώσεων, μέχρις οὗ τοῦ συνόλου τῶν ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων κατέλθῃ εἰς τὰ ἐνδεδειγμένα διὰ τὸν καταναλωτὴν ἐπίπεδα, μὴ δημιουργουμένης συνεπῶς τῆς ἀνάγκης παρεμβολῆς τῶν νομισματικῶν ἀρχῶν.

Ἀναφέρεται ἐπίσης ὅτι ἕνεκα τοῦ ὅτι τὸ σύστημα τῶν δόσεων ὑποβοηθεῖ τὴν κατανάλωσιν, καθίσταται δυσχερεστέρα ἡ ἀποταμίευσις καὶ ὅτι τοῦτο δὲν ἐνδείκνυται, ἰδίᾳ ἐν ὄψει τῆς καταβαλλομένης προσπάθειας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἡ ὅποια ἀπαιτεῖ κεφάλαια διὰ τὰς ἀναγκαιούσας ἐπενδύσεις.

Γνωρίζομεν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας, προϋποθέτει ἠῤῥξημένας ἐπενδύσεις εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ ὅτι τὰ κεφάλαια διὰ τὰς ἐν λόγῳ ἐπενδύσεις προέρχονται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ἀποταμίεως τῶν ἰδιωτῶν. Αἱ ἀποταμίευσεις ὁμοῦ τῶν ἰδιωτῶν δὲν εἶναι μόνον τὸ ἀποτέλεσμα ἐνὸς ἠῤῥξημένου εισοδήματος, ἢ οἰουδήποτε περιοριστικοῦ τῆς καταναλώσεως μέτρου, ὡς ὁ περιορισμὸς τοῦ συστήματος τῶν δόσεων, ἀλλὰ κατὰ ἕνα μέγα μέρος, καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τὸ εἰδικώτερον κίνητρον διὰ τὴν ἀποταμίευσιν, ἤτοι ὁ τόκος, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μὴ ὑπάρξεως τῶν ἀπαραιτήτων ἐκείνων προϋποθέσεων, αἱ ὅποια ὀδηγοῦν τοὺς ἰδιώτας εἰς τὴν ἀπ' εὐθείας ἐπένδυσιν τῶν κεφαλαίων των εἴτε ὡς ἐπιχειρηματῆται εἴτε ὡς μέτοχοι ἐπιχειρήσεων.

Οὐδεὶς ἀντικειμενικῶς κρίναν ἀμφισβητεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους καταβαλλομένην προσπάθειαν διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Οὐδεὶς ἐπίσης ἀμφισβητεῖ τὴν ἀνάγκην τῶν ἠῤῥξημένων ἐπενδύσεων καὶ τὴν προσπάθειαν κατευθύνσεως τῶν κεφαλαίων εἰς περισσότερον παραγωγικὰς ἴσως ἐπενδύσεις. Ἐν ἀναμονῇ ὁμοῦ τῆς δημιουργίας τῶν βασικῶν καὶ ἀπαραιτήτων ἐκείνων προϋποθέσεων διὰ τὴν εὐχερεστέραν στροφήν τῶν κεφαλαίων πρὸς τὴν κατευθύνσιν τῶν παραγωγικωτέρων ἐπενδύσεων τούτων, καὶ ἵνα μὴ δημιουργήσωμεν περισσότερα τῶν ὑφισταμένων ἐμποδίων διὰ τὰς ὀλονὲν ἐξελισσομένας ἑλληνικὰς ἐκείνας βιομηχανίας, ποὺ παράγουσι κυρίως διαρκῆ καταναλωτικὰ ἀγαθὰ, πιστεύομεν ὅτι ἐνδείκνυται ὁ μετὰ μεγάλης προσοχῆς χειρισμὸς τῶν ἀποφάσεων τῶν σχετικῶν μὲ τὸ σύστημα τῶν δόσεων.

Βεβαίως, τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὸν οἰκισμὸν εἶναι εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων, περισσότερον τοῦ δέοντος ὑψηλόν, ἂν τὸ συγκρίνωμεν μὲ ἐκεῖνο ἄλλων χωρῶν. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἂν μέγα μέρος τῶν διατεθειμένων διὰ τὴν οἰκοδόμησιν οἰκιῶν κεφαλαίων εἶχε στραφῆ πρὸς ἐπενδύσεις παραγωγικωτέρας, θὰ ὑπῆρχεν ἴσως μεγαλυτέρα ἀπασχόλησις καὶ ἴσως μεγαλυτέ-

ρα συναλλαγματικά ἀποθέματα, ἐφ' ὅσον αἱ ἐπενδύσεις αὐταὶ κατηυθύνοντο εἰς βιομηχανίας ἐξαγωγικὰς ἢ ὑποκαταστάσεως τῶν εἰσαγωγῶν. Διερωτᾶται ὁμως κανεὶς ποία θὰ ἦτο ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης τῆς χώρας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐὰν εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος μὲ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων ἐκείνων προϋποθέσεων διὰ παραγωγικωτέρας ἐπενδύσεις δὲν ἐδόυλενε τὸ μυστήριον; Ποῖος μπορεῖ νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην οὐσιαστικοῦ περιορισμοῦ τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος;

Ἐποχρῶσις ὅλων τῶν ἀπασχολουμένων μὲ τὴν δημοσιονομικὴν καὶ πιστωτικὴν πολιτικὴν, εἶναι ὅπως ἐξετάζουσι προσηκτικῶς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ συστήματος τῶν δόσεων εἰς τὰ πλαίσια τῆ νομισματικῆς σταθερότητος καὶ τῶν προγραμμάτων κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας. Διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐκτεθέντων ἀπόψεων, αἱ πωλήσεις μὲ δόσεις, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ σταδίου ἀναπτύξεως, τὸ ὁποῖον διέρχεται σήμερον ἡ χώρα, προσφέρουν μίαν κοινωνικὴν ὑψηροσίαν, ἰδίᾳ πρὸς τὰς χαμηλοτέρας εἰσοδηματικὰς τάξεις, διευκολύνουσαι τὴν ἀνευωτέραν διαβίωσίν των, ἐνισχύουν τὴν καταβαλλομένην προσπάθειαν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, δὲν προξενοῦν εἰδικωτέρας ἀξίας ἐκροὴν συναλλάγματος, δὲν δημιουργοῦν πληθωρικὰς πιέσεις καὶ γενικῶς δὲν περικλείουν κινδύνους διὰ τὴν πορείαν τῆς οἰκονομίας. Συμπεραίνεται οὕτως ὅτι ἡ υἰοθέτησις περιοριστικῶν εἰς τὸ σύστημα τῶν δόσεων μέτρων, ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας προϋποθέσεις, σαφῶς ἀντεὶ δείκνυται.